

2. listopadu 1927 právo zástavní pro pohledávku spořitelny v R. v částce 42.000 Kč s 5%ními úroky, 7%ními nejvyššími úroky, 8%ními úroky z prodlení a vedlejšími závazky až do výše 4.200 Kč, a to nejvýše do 50.000 Kč včetně úroků a útrat v pořadí pod C 3 a částka 50.000 Kč převyšující v pořadí běžném. V té době (6. listopadu 1927) bylo již mezitím dne 21. října 1927 vloženo právo vlastnické na základě směnné smlouvy ze dne 15. října 1927 na druhou polovici této vložky pro Stanislava a Emilii K-ovy po čtvrtině celé nemovitosti. Předem bylo poukázati bernímu úřadu na přihlášené daně z výtěžku celé nemovitosti 47 Kč 10 h a potom utvořiti ze zbytku nejvyššího podání ve výši 37.452 Kč 90 h dvě rozvrhové podstaty vzhledem na nestejně zatížení, rozvrhovou podstatu, týkající se výtěžku za polovinu nemovitosti připsanou povinným na základě kupní smlouvy ze dne 25. července 1925 a druhou rozvrhovou podstatu týkající se nejvyššího podání za druhou polovinu této nemovitosti připsanou povinným na základě směnné smlouvy ze dne 15. října 1927. Pripadá tudíž na každou rozvrhovou podstatu částka 18.726 Kč 45 h. Podle názoru nižších soudů má spořitelna v R. v pořadí položky C 7 zástavní právo na celé nemovitosti, tudíž na všech čtyřech čtvrtinách; podle názoru nižších soudů vztahuje se však toto zástavní právo podle zápisu v pozemkové knize jen na pohledávku spořitelny nad 50.000 Kč. S tímto názorem nelze souhlasiti. Pod položkou C 7 jest vloženo zástavní právo pro pohledávku ve výši 42.000 Kč s 5%ními úroky, 7%ními nejvyššími úroky, 8%ními úroky z prodlení a vedlejšími závazky až do 4.200 Kč. Toto zástavní právo se vztahuje podle § 17 knih. zák. na nezaplacené tříleté úroky ze smlouvy. Je-li pod pol. C 7 uvedena též částka 50.000 Kč, znamená to, že úroky mohou převyšovati s jistinou a vedlejšími závazky částku 50.000 Kč. Není však pod C 7 vloženo zástavní právo pro pohledávku 50.000 Kč převyšující. Kdyby byl správný názor nižších soudů, znamenalo by to, že v pořadí C 7 na druhé polovině nemovitosti připsané povinným na základě směnné smlouvy ze dne 15. října 1927 bylo by vloženo právo zástavní pro úroky a úroky z úroků z pohledávky, která vázne na první polovici připsané povinným na základě kupní smlouvy ze dne 25. července 1925. To však není možné, neboť podle § 14 knih. zák. může býti zástavní právo zapsáno jen pro peněžitou částku číselně stanovenou, čemuž by tak nebylo co se týče druhé polovice nemovitosti. Měl-li býti vklad pod pol. C 7 omezen na určitý podíl nebo na určité podíly, musilo to býti výslovně zapsáno v knize pozemkové (§ 13 knih. zákona). Z toho vyplývá, že pod pol. C 7 bylo vtěleno na všech čtyřech čtvrtinách právo zástavní pro pohledávání spořitelny v R., jak bylo shora uvedeno a že další poznámka pod C 7 znamená jen, že má tato pohledávka pořadí C 3, ovšem jen co do 50.000 Kč a jen co se týče polovice nemovitosti připsané povinným na základě kupní smlouvy ze dne 25. července 1925.

#### Čís. 10879.

**Obchodní spojení, při němž strany vstupují v různá právní jednání, není o sobě právním důvodem pro jejich vzájemné závazky a nároky**

z těchto jejich právních jednání, nýbrž právním důvodem jejich závazků a práv jsou právě jen ona jejich právní jednání. O takový poměr nejde, je-li základem právního poměru smlouva, z níž vyvěrají všechny pohledávky jako celek založený na ní jako na témž skutkovém i právním podkladu. Nesejde na tom, že bylo objednáváno a placeno zboží, jež bylo podle oné smlouvy odebráno, v různých obdobích a že zboží to bylo dodáváno a účtováno také v různých obdobích. Pro zjištění věcné příslušnosti soudu podle § 55, druhé věty, j. n. rozhoduje tu celá dosud nezapravená pohledávka z uskutečněných dodávek.

Do usnesení odvolacího soudu, jímž byl zrušen rozsudek prvního soudu pro zmatečnost, nemůže si stěžovati odvolatel, jenž se v odvolání domáhal zrušení rozsudku prvního soudu pro tutéž zmatečnost.

(Rozh. ze dne 18. června 1931, R I 473/31.)

Majitelé pivovaru domáhali se žalobou, zadanou na krajském soudě, na žalovaných zaplacení 6.519 Kč za dodané pivo. Procesní soud první stolice uznal podle žaloby. Odvolací soud k odvolání žalovaných zrušil napadený rozsudek i s předchozím řízením a odmítl žalobu. Důvody: Žalující strana opírá zažalovanou pohledávku o to, že byla se žalovanými v obchodním spojení toho způsobu, že podle ujednání ze dne 15. května 1928 odebírali od ní žalovaní pivo, by je stočili do lahví a dále prodávali, za ujednané a ihned splatné ceny a že podle vyúčtování ke dni 24. října 1929 dluhují žalovaní žalující straně nedoplatek tržebné ceny za dodané pivo 6.519 Kč. Jest tudíž základem žalobního nároku kupní smlouva mezi stranami pokud se týče více kupních smluv mezi stranami za jejich obchodního spojení a nelze právem tvrditi, že nárok žalobní vyplývá z úmluvy stran ze dne 15. května 1928, neboť tímto ujednáním zavázali se žalovaní k odběru piva za určitých smluvních podmínek. Z předložené odběrní knížky a z dopisů, jichž pravost byla uznána, vyplývá, že za obchodního spojení mezi stranami žalovaní pivo v různých obdobích u žalující strany objednávali, že žalující strana objednávky vyřizovala a částky odpovídající objednávkám jménem kupní ceny žalovaným účtovala, takže jde o celou řadu kupních smluv mezi stranami. Strana žalující netvrdí, že mezi stranami bylo kontokorentní spojení a kontokorentu mezi stranami nebylo, neboť kontokorent předpokládá vzájemné pohledávky, kdežto v souzeném případě zapisovalo se do odběrní knížky, co žalovaní z jednotlivých dodávek piva dluhují a jaké na to žalovanými byly konány splátky. Kdežto jednotlivé kupní ceny podle odběrní knížky nepřesahují 5.000 Kč, nemohla žalující strana spojití tyto nároky v jedné žalobě s tím účinkem, by se mohla založiti příslušnost sborového soudu (§ 227 c. ř. s. a § 104 druhý odstavec j. n.). Ustanovení § 45 první odstavec j. n. nelze v souzeném případě použiti, poněvadž soud první stolice se otázkou příslušnosti vůbec nezabýval a o ní nerozhodl. Pokud žalující strana mluví v žalobě o vyúčtování ke dni 24. října 1929, šlo o úkon jednostranný provedený stranou žalující samotnou, na nějž následoval dopis žalované strany ze dne 4. října 1929,

v němž žalovaná strana uznává dluh jen částkou 4.325 Kč, tedy zase částkou pod 5.000 Kč, a, pokud jde o okolnost, že v měsíci říjnu 1929 žalovaní proti spolužalobci Vladimíru Sch-ovi a svědkovi Aloisu Š-ovi uznali správnost vyúčtování a zažalovaného zůstatku a prohlásili, že dluh ten vyrovnají, prokázáno bylo svědkem Aloisem Š-em, že toto prohlášení učinil jen žalovaný František S., proti němuž řízení ve smyslu § 159 c. ř. s. a § 7 konk. řádu bylo přerušeno, a nebylo stranou žalující tvrzeno, že S. v té příčině jednal jako plnomocník druhých žalovaných. Za tohoto stavu věci byl rozsudek vynesен soudem, který ani výslovným dohodnutím stran nemohl se státi příslušným pro tuto rozepři a bylo proto k odvolání usnésti se ve smyslu § 477 čís. 3 c. ř. s. tak, jak výše uvedeno.

N e j v y š š í s o u d k rekursu žalobců zrušil napadené usnesení a vrátil věc odvolacímu soudu, by o odvolání žalovaných znovu rozhodl, nepřihlížeje k domnělému důvodu zmatečnosti; rekurs žalovaných odmítl.

#### D ů v o d y:

Odvolací soud má pravdu v tom, že obchodní spojení, při němž strany vstupují v různá právní jednání, není o sobě právním důvodem pro jejich vzájemné závazky a nároky z těchto jejich jednání, nýbrž že právním důvodem jejich závazků a práv jsou právě jen ona jejich právní jednání. V témž smyslu uznal také nejvyšší soud ve svém rozhodnutí čís. 9709 sb. n. s., že obchodní spojení toho obsahu, že zákazník odebírá po delší dobu od obchodníka zboží na úvěr, není samostatným právním důvodem pro pohledávky a závazky z takového právního poměru. Avšak o takový poměr tu nejde. V souzeném sporu jest základem právního poměru jen smlouva ze dne 15. května 1928. Z ní vyvěrají všechny pohledávky jako jednotný celek založený na ní jako na témže skutkovém a právním podkladu. Nesejde na tom, že žalovaní objednávali a platili zboží, jež podle řečené smlouvy odebrali, v různých obdobích, a že žalobci zboží to dodávali a je účtovali taktéž v různých obdobích, neboť šlo při všem tom jen o dílčí objednávky, o dodávky a o splátky, odpovídající onomu základnímu smluvnímu ujednání a směřující jen k jeho splnění. Rozhoduje proto pro zjištění věcné příslušnosti soudu podle § 55, druhé věty j. n. celá dosud nezapravená pohledávka z uskutečněných dodávek, takže pro žalobu, o níž tu jde, věcně příslušný jest sborový soud. Bylo tudíž rekursu žalobců vyhověti.

Rekurs žalovaných musil býti odmítnut. Žalovaní navrhli v odvolání z rozsudku první stolice, by rozsudek byl zrušen pro zmatečnost podle § 477 čís. 3 c. ř. s. Odvolací soud vyhověl napadeným usnesením jejich návrhu. Žalovaní nejsou proto oprávněni proti němu si stěžovati, neboť plyne z povahy opravného prostředku, že se jím může dovolávati nápravy jakýchkoli rozhodnutí aneb opatření jen ten, na jehož újmu tato bez jeho vůle neb proti ní vyzněla, nikoli však ten, jehož návrhu jimi bylo vyhověno a jehož proto jest postavití naroveň osobě, jež se opravného prostředku platně vzdala (srov. §§ 472, 526 c. ř. s.).